

BÖLÜM VII

MÜLAKAT ve DERİNLEMESİNE GÖRÜŞMELERE AİT SONUÇLAR

VII.1 Bölge Sakinlerinin Görüşleri

VII.1.1 Denizli Valiliğinden üst düzey yetkili:

- İşletmecilik anlayışının yeniden planlanması gerekmektedir.
- Pamukkale ve bölge turizmi Antalya ile bağlantılı çalışmaktadır.
- Bölgede turistlerin kalış süresi asgari bir haftalık olmalıdır.
- Günübürlük turizmden ziyade konaklama süresi daha uzun bir turizm ortamı hazırlanmalıdır.
- Gelişigüzel işletmeler açılmakta ve aynı şekilde işletmecilik yapılmaktadır. Gayri resmi bu anlayışın bir an önce önüne geçilmesi ve durdurulması gerekir.

VII.1.2 Denizli Valiliğinden bir diğer üst düzey yetkili:

- Plansız yapılaşmaya karşı mücadele edilmelidir.
- Suyun kalitesi ve özelliklerine ilişkin ciddi bilimsel bir çalışma yoktur. Ayrıca termal amaçlı kullanılan su ruhsatlı değildir.
- Arıtma tesisi 1990'lı yıllardan beri uzun süredir inşaatı devam etti. 2003 yılında ancak bitirildi. Ancak şu haliyle yeterince verimli çalışmıyor. Bu tesis 7 bin ton kapasitelidir.
- Termal su ve evsel atık su için farklı kanalizasyonlar kullanılmalıdır.
- Jeotermal suyun Menderes çayına verilmesi sağlıklı bir uygulama değildir. Yağmur suyunun 50 yıl sonra yeryüzüne geri döneceği varsayımı dikkate alındığında tehlikenin boyutu ortadadır.
- Bölgede turizm sektöründe çalışan personelin kalitesi artırılmalıdır.
- ÖÇK bölgesinde yeni yapılaşmaya gidilmelidir. Tek belediye, tek kaymakam olabilir.
- Yerel idare turizm sektörüne hitap edecek, bölgenin sorunlarına cevap verebilecek düzeyde donanımlı olmalıdır.
- Su kalitesi için bilimsel çalışma yapılmalıdır.
- Bölgede yerel idarenin katı atık toplama alışkanlıkları yoktur. Bu sorun giderilmelidir.

VII.1.3 Akköy Kaymakamlığından üst düzey yetkili:

- Özellikle Akköy ve Karahayıt coğrafi alan bakımından iç içe girmiş durumdadır. Buna rağmen yönetim ve karar vericilerinin farklı olması, sorun teşkil etmektedir.

- Karahayıt'ın içme suyu ihtiyacı, Akköy ilçe sınırları içerisinde sağlanmaktadır. Sıcak suyun da bölge içerisinde uygun bir şekilde paylaşılması gerekmektedir.
- Karahayıt'ın coğrafi açıdan gelişimi ancak Akköy ilçesine doğru mümkün olabilecektir. Aksi durumda Pamukkale sit alanı ve tarım arazilerine bulaşmak durumundadır.
- İlçemize sıcak suyun gelmesi ile Gölemezli örneğinde olduğu gibi sıcak su ile seracılık yaygınlaşacaktır. Bölgenin gelişiminin, sıcak suyun gelmesi ile mümkün olacağına inanılmaktadır.
- ÖÇK bölgesi yöre halkı tek ilçe, tek belediye, yani tek idari yönetime hazırdır. Bölgenin bu şekilde sorunların çözümü noktasında hızlıca yol alacağı düşünülmektedir. Bölgenin Pamukkale olarak anılması (Adapazarı-Sakarya, Antakya-Hatay, İzmit-Kocaeli, İçel-Mersin gibi) bölge turizminin gelişimi açısından yararlı olacaktır.

VII.1.4 Pamukkale beldesi yerel yönetiminden üst düzey yetkili:

- Beldemizde sıcak su ihtiyacının acilen giderilmesi gerekmektedir.
- Çok başlı yönetim, yetkisiz ve etkisiz idari atama ve görevlendirmeler bölgeye hiçbir katkı sağlamamaktadır. Sorunların çözümü için kalıcı idari yönetim gereklidir.
- Bölgede kontrolsüz turizm anlayışı hâkimdir. Herkes turizmcisi olmamalıdır.
- Karahayıt'ta sağlık amacıyla çoğunlukla yerli turistler, yakın illerden ve muhafazakâr ailelerden tercih edilmektedir. Pamukkale'de ise doğa turizmi ve travertenlerden dolayı tam tersi olarak çoğunlukla yabancı turistlerce tercih edilmektedir.
- 15 Mayıs 1997 tarihinde travertenlerin turistlerin dolaşımına kapatılmasıyla bölge turizmi olumsuz etkilenmiştir. Kaldı ki halen Turizm Bakanlığının tanıtım afişlerinde travertenler üzerinde dolaşan insan fotoğrafları bulunmaktadır.
- Acenteler ve tur sahipleri eğitilmeli, gelişigüzel yönlendirmelerden arındırılmalıdır.
- Gününbirlik turlar beldeye hiçbir katkı sağlamamaktadır.
- Örenyeri giriş ücretinin %40'ı belediyeye aktarılmakta olup, bu ise yeterli görülmemektedir.
- İtalyan Üniversitesi yetkilileri, Pamukkale sit alanında açık hava müzesi olarak çalışmalarını sürdürmektedirler.
- Konaklama bakımından Karahayıt daha avantajlı konumdadır.
- Belde halkı 1990'lı yıllara kadar tarımla ilgilenmekteydi, sonraki yıllarda yarı yarıya turizm ve tarım sektörüyle ilgilenilmeye başlandı. Şu anda ise turizm sektörü bitme noktasında olduğundan, tarıma yönelme artmaktadır. Sıcak suyun gelmesiyle turizm sektörü eski günlerine kavuşacaktır. Turizm sektörüne ilgi duymayanlar ise sıcak su ile seracılık yaparak, tarımla uğraşmaya devam edeceklerdir.

- Karahayıt'taki sıcak suyun tek elden ve verimli bir şekilde dağıtılması, bölgeye ekonomik katkı sağlayacaktır. Bu suyun paylaşımı kesinlikle Karahayıt için bir dezavantaj değildir. Çünkü bölgenin sit alanı, tarım arazisi ve orman arazisi ile çevrili olmasından dolayı turizm sektörüne yönelik yeni işletme kurma imkânı bulunmamaktadır. Bu nedenlerden dolayı, mevcut sayıdaki işletmelere planlı ve tek elden sıcak suyun verilmesi uygun olur. Sıcak suyun seracılık amacıyla kullanılması, turizmin yanında, tarım sektörüne de katkı sağlayacaktır. Bölgenin ekonomik açıdan dinamik hale gelmesi ancak bu şekilde mümkün olacaktır.
- ÖÇK bölgesinde yaşanan diğer sorunlar; kat yoğunluğu, ruhsat v.b. konularındadır.
- ÖÇK bölgesinde uygulanan kurallar, belediye tarafından denetlenmekte, gerek personel yetersizliği, gerekse maddi imkânsızlıklardan dolayı yerel idareler açısından sorun teşkil etmektedir.
- ÖÇK yönetimi, sağlık, sosyal ve kültürel alanlardaki faaliyetlere destek sağlamalıdır.

VII.1.5 Karahayıt beldesi yerel yönetiminden üst düzey yetkili:

- Beldede yaklaşık olarak 13 otel, 110 pansiyon bulunmaktadır. Yöre halkı bir anda turizm sektörüne yöneldi. Halk su kaybedecek endişesini taşımaktadır.
- Mevcut su kapasitesi Karahayıt'a ancak yetmektedir. Tüm ÖÇK bölgesi için yeterli olmayacağına inanılmaktadır.
- ÖÇK bölgesinde yerel idare, bölge idaresi için tam yetkili değildir. Bu durum hizmetlerin yerinde ve zamanında ulaştırılmasına engel teşkil etmektedir.
- Beldemizin coğrafi açıdan büyüme imkânı maalesef yoktur. Çünkü tarım, orman ve sit alanı ile çevrilidir.
- Karahayıt, sıcak paranın en çok döndüğü beldedir. Şu durumda, halkın refah düzeyi yüksek ve yaşamlarından memnundurlar.
- Otellerde yaklaşık 4000 yatak kapasitesi mevcuttur. Pansiyonlar ise, toplam 6000 yatak kapasitesiyle hizmet vermektedir. Turizm sektörünün en yoğun olduğu aylar, Mayıs ve Eylül arası dönemi kapsamaktadır.
- Suyun niteliğine ve kalitesine yönelik bilimsel çalışma ihtiyacı duyulmaktadır.

VII.1.6 Karahayıt'ta otel üst düzey yöneticisi:

- Otelimizde çoğunlukla yabancı turistlere hizmet verilmektedir. Bölgede turizm, ev pansiyonculuğu ile başlamış, daha sonraları otel işletmeciliği de yaygınlaşmış. 14 yıldır bu bölgede hizmet verilmektedir.

- Sıcak suyun sıcaklığı 50–60 derece arasında, kuyu derinliği 135 metre olup, genellikle pansiyon işletmeciliği yapanlar 20–30 metre derinlikteki kuyulardan su temin etmektedir.
- Tüm işletmecilerin ve bölgede söz sahibi yetkililerin bir araya getirilerek, bölgeye ilişkin gelişmelerle ilgili bilgilendirici toplantılar düzenlenmelidir.
- Yabancı turistler bölgeyi gününbirlik ziyaret etmektedir.
- Sıcak su, daha çok sağlık amacıyla kullanılmaktadır.
- Pansiyoncular otellerden farklı olarak, yerli turiste hitap etmekte, gelen müşteriler, ağırlıklı olarak çevre illerden ve muhafazakâr ailelerden oluşmaktadır. Çalışma süresi 6 ay ile sınırlı kalmaktadır. Oteller ise yılın 12 ayı hizmet vermektedir.

VII.1.7 Karahayıt beldesinden bir kısım yöre halkı:

- Sıcak suyun kullanımına ilişkin, yerel yönetim bilgisi dâhilinde sadece Karahayıt içerisinde merkezi bir yerden dağıtımı sağlanmalıdır.
- Son aylarda mevcut 20 civarında pansiyon, su kesintisi ile karşılaşmış, bu sorun belediye öncülüğünde açılan kuyu sayesinde giderilmiştir. Halen 20 civarında pansiyon sıcak su ihtiyacını bu şekilde karşılamaktadır. Yöre halkı bu uygulamadan son derece memnun kalmıştır.
- Karahayıt turizm açısından son derece avantajlara sahip olup, yöre halkı bu durumdan oldukça memnuniyet duymaktadır. Karahayıt beldesinin, şehir içi temiz, insanları güven vermekte, turizm bölgesi olmasına rağmen, alışveriş yerlerinde fiyatları da uygundur.
- Doğal ürünler, yöresel meyve, sebze v.b. ihtiyaçlar çevre köylerinden sağlanmaktadır.
- Atık su ücretleri çok yüksek olup, düşürülmesi gerekir.

VII.1.8 Karahayıt beldesinden sağlık alanında üst düzey yetkili:

- Yüksek tansiyon ve kalp rahatsızlıklarına sahip, belli yaş üstü insanların gelişigüzel sıcak su kullanımı, sakıncalara yol açmaktadır. Özellikle 60 yaş üstü turistlerin plansız ve düzensiz sıcak su kullanımı ağır gelmekte, yılda ortalama 3–5 arası ölümle sonuçlanan vakalara tanık olunmaktadır.
- Tam gün sağlık hizmetine ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle turizm sezonunda bu ihtiyaç oldukça artmaktadır.
- Beldede vukuata rastlanmamakta, halk arasında itimat yüksek düzeydedir.

VII.1.9 Akköy ilçesinden bir kısım yöre halkı:

- Eğitim düzeyi yüksek kişiler dahi ÖÇKK'nu yeterince tanımamaktadır. Hizmet alanlarından haberdar değiller. Genel olarak tanıtım yetersizliği vardır. Birçok alanda, konusuna göre kurumlarla ortaklaşa eğitimler düzenlenmelidir. Bu şekilde yöre halkı bilgilendirilmeli ve bilinçlendirilmelidir.
- Akköy halkı, Karahayıt halkının kendilerine sıcak su vermeme eğiliminden dolayı kaplıcadan yararlanmayı düşünmemektedirler.
- İlçe sınırları içerisinde Turizm Müdürlüğü ve Anıtlar Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalarda, tarihi kalıntılara, insan fosillerine rastlanmıştır. Ancak herhangi bir bilgi verilmeden, Turizm Bakanlığı yetkililerince kapatılarak terk edilmiştir.
- İlçede içme suyu ve işletmeciliğe bağlı sıcak su sorunu yaşanmaktadır. Sıcak su gelmedikçe bölgenin ekonomik açıdan kalkınması zor olacaktır.
- Turlara ait otobüsler, İzmir'e gidiş ve dönüş yaparken ilçeden geçmektedirler. Bunun bölgeye çevre kirliliğinden başka hiçbir etkisi olmamaktadır. Günde en az 10 otobüs geçmektedir. Bu durum ise yol üzerinde faaliyet gösteren bakkal, kahve, işyeri v.b. işletmelerde çevre kirliliğine yol açmaktadır.
- Gölemezli Köyü'nde sıcak su ile seracılık yapılmakta, bu durum ilçe halkı için iyi bir örnek olarak görülmekte, eğer yeterli sıcak su ulaştırılırsa, yöre halkı büyük oranda sıcak su ile seracılığa yönelecektir.
- İnşaat ruhsatı ile ilgili ciddi mağduriyetler yaşanmaktadır. Kat fazlalığı için 300–400 YTL ceza ile dosya kapatılmakta, bunun ileride ciddi sorunlara yol açacağı düşünülmektedir.
- İlçe olmasına rağmen, köy kültürü sürdürülmektedir. İlçede adliye yok, PTT şubesi var, müdürlük Pamukkale'de ve diğer kamu binaları yetersiz kalmaktadır. İlçede sosyal faaliyetler için hiçbir imkân yoktur. Belediye hizmetleri son derece yetersiz olup, içme suyu da sağlıksızdır. Bölge halkı tarım ve hayvancılıkla ilgilendiğinden, son yıllarda su yetersizliğinden dolayı, tarım sektöründen hayvancılığa doğru yönelme olmaktadır.
- Atık su bedeli çok yüksektir.
- Akköy'den toplam 12 esnaf mikro krediden yararlanmıştı.
- İlçede kiralık konut bulunmadığından ilçe dışından gelen kamu çalışanları Denizli'ye gidiş geliş yapmaktadır.
- İlçede hayvancılık yapanlar aynı zamanda, mısır, buğday, arpa gibi hububat ekmektedir. Pamuk üretimi, girdilerin yüksek olması ve su kesintisinden dolayı son yıllarda azalmıştır.
- Yerel yöneticilerin vizyon sahibi olması bölgenin gelişimi için son derece önemlidir.

VII.1.10 Pamukkale beldesinde otel üst düzey yöneticisi:

- 1990'lı yıllardaki turizm sektörüne özlem duyulmaktadır. Travertenlerin dolaşıma kapatılmasıyla turizm biteme noktasına gelmiştir.
- Yanlış tanıtımların acilen düzeltilmesi gerekmektedir.
- Örenyeri giriş yerine yakın bir yerde otopark düzenlenmelidir.
- Pamukkale travertenlerinin alt kısmındaki gölet civarı, dinlenme tesisleri olarak düzenlenmelidir.
- Doğa güzelliği ve sakin bir bölge olması, yabancı turistlerin tercih nedeni olmaktadır. Bölgemiz Antalya turizmine alternatif turistik özelliklere sahiptir.
- Kuzey girişi atıl durumda, Güney kapısı en çok kullanılan giriş yeridir.
- Sıcak su talebi çok yüksek düzeyde olup, su geldiği takdirde turizm sektörü canlanacak ve aynı zamanda tarım sektörü ile ilgilenenler, sıcak su ile seracılık yapma arzularına kavuşacaklardır. Aynı zamanda sıcak su ile kış turizmi de hareketlenecektir.
- Karahayıt beldesinin Pamukkale sayesinde bugünkü hale geldiğinden, dolayısıyla sıcak suyun paylaşımı ile bir vefa örneği sergilemelidir.
- Polis noktası civarında ya da yakın bölge de turistlerin indi bindi yeri olarak belirlenmesi durumunda Pamukkale esnafının daha fazla yararlanacağı düşünülmektedir.
- ÖÇK bölgesinde sıcak suyun etkin ve verimli kullanımı sağlanması öncelikle israfın giderilmesi ile mümkün olabilecektir. Daha sonra bölgede verimli bir şekilde paylaşımı konusunda Karahayıt dışında diğer yerleşim bölgelerine ulaştırılması isteği, bölge halkının ortak noktada buluşturulması, özellikle Karahayıt halkının yaklaşımları ile mümkün olacaktır.
- Bölgede turizm sektörünün yavaşlamasıyla tarım sektörüne yönelme olmuştur. Şayet sıcak su gelirse tekrar eski meslekleri olan turizm sektörüne geri dönecektir. Bir kısım belde halkı ise sıcak su ile seracılık yapma arzusundadır.
- TURAŞ'ta kullanılan beyaz su, haftanın belli günlerinde ya da geceleri tarım amacıyla yöre halkının kullanımına sunulmalıdır.
- Karahayıt'ta çıkan sıcak suyun ÖÇK bölgesinde tek elden, planlı dağıtımı kesinlikle Karahayıt'a olumsuz yansımayacaktır. Çünkü bölgede turizm sektörüne yönelik işletme sayıları sınırlıdır. Yeni işletmelere ne coğrafi açıdan, ne de alan açısından müsait değildir. Bu nedenle mevcut işletmelere, Karahayıt'ta çıkan sıcak suyun yeterli geleceği düşünülmektedir. Ayrıca Karahayıt'ın yerli turistlere, Pamukkale'nin ise yabancı turistlere hitap ettiğinden, bütünüyle düşünüldüğünde, bölgenin kalkınmasına katkıda bulunacaktır.

VII.1.11 Pamukkale beldesinde bir kamu çalışanı:

- Örenyeri girişinde, polis noktası danışmanlık birimi olarak kullanılmakta olup, bu ise yetersiz bilgilendirmeye neden olmaktadır. Bu sorunun çözümü için yabancı dil bilen, turizm rehberliği bilgisine sahip olan v.b. donanımlı danışmanlık biriminin oluşturulması gerekir.

VII.1.12 Pamukkale beldesinde tur rehberi:

- Temizlik, çöp, görüntü kirliliği, sosyal tesislerin yetersizliği gibi eksiklikler bölgenin turizm açısından olumsuz yanlarıdır. Bu olumsuzluklardan dolayı turistlerin şehir merkezinde dolaşımı biz rehberler tarafından uygun görülmemektedir.
- Pamukkale girişindeki yaya yolunun dokusuna uygun olarak çevre düzenlemesi yapılmalıdır.

VII.1.13 Develi köyü sakini:

- Karahayıt'taki sıcak su sadece misafir geldiğinde turizm amacıyla kullanılmaktadır.
- Romatizmalara iyi geldiği ifade edilmektedir.
- Köye turistlerin pek uğramadığı söylenmektedir.
- Genelde hayvancılıkla uğraşmakta olup, hayvancılık yapanların önemli bir kısmı süt üretimi amacı taşımaktadır.
- Tarımla uğraşanlar, buğday, pamuk gibi ürünlerin üretimini yapmaktadır. Bunun yanında, kısmen zeytincilik ile de uğraşmaktadır.
- Tarımsal sulamadan dolayı, yazın içme suyunda azalma yaşanmakta olup, bu durum köyde zaman zaman su kesintisine neden olmaktadır.
- Bir kısım köy halkı, Karahayıt'taki pansiyon ve otellerde, bir kısmı ise Denizli'de tekstil sektöründe çalışmaktadır.
- Develi köyü, ÖÇK bölgesinde hem coğrafi açıdan merkezi bir yerde olması hem de Denizli'ye yakın mesafede olmasından dolayı göç almaktadır.

VII.1.14 Yeniköy köyü sakini:

- ÖÇK bölgesinin gelişmişlik düzeyi bakımından geri kalmış yerleşim yerlerinden birisidir. Köy halkı, büyük oranda tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. Meyve ve sebzeçilik de yaygınlaşmıştır. Köyde tarım ve hayvancılıkla uğraşan kişiler, genellikle yaşlı ve orta yaşlılardan oluşmaktadır.
- Köyde yolların çok dar olması ve çöplerin gelişigüzel yol çevrelerine atılmış olması dikkati çekmektedir.

VII.1.15 Diğer Görüşme Sonuçları:

Pamukkale travertenlerin bakımı ile uzun süre ilgilenen Turizm Müdürlüğü görevlisi turistik amaçla travertenlerin gezilmesi konusunda kendi gözlemlerine dayanarak sert ayakkabıların, botların travertenlere zarar verdiğini, bu bölgede gezilirken sert ayakkabı giyilmemesi gerektiğini üst makamlara bildirmiş, ancak yapılan uygulama travertenlerin üzerinde gezmeyi tamamen yasaklama şeklinde olmuştur. Aslında bu kişi, tamamen yasaklamanın travertenler için iyi olmadığını, çıplak ayakla ya da yumuşak ayakkabılarla gezmenin travertenlere faydalı da olduğunu ifade etmiştir. Bu durum, bölgenin genel görüşüyle de desteklenmektedir. Turizm tanıtma broşürlerinde Pamukkale travertenleri üstünde gezmenin görüntüsü ile gerçek uygulamanın çelişkili olması Türkiye bölge turizmine de olumsuz etkiler yapabilecek niteliktedir. Bu bölgenin var olan turizm potansiyelini daha da geliştirmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak için yasakların gözden geçirilmesi, hem travertenlerin kimyasal yapısı, hem de bölge turizminin geleceği bakımından önem arz etmektedir. Bu durum, hem bölgeye gelen turistleri memnun edecektir, hem de bölge halkı turizmden daha fazla gelir elde etme imkânına kavuşacaktır.

Bu bölgede yaşayan halk, özellikle Pamukkaleliler, beyaz ve kırmızı suyun aynı yerden geldiğine inanarak, bu suların bölgede uygun ve en yararlı şekilde paylaşılması gerektiğini ifade etmektedirler.

ÖÇK bölgesinde tarihsel geçmişi olan ve jeolojik yapısı itibarıyla bazı yerlerinde yeraltından çıkan gazların dengesiz olduğunu ve bunu merak edip yanına yaklaşan canlılara zarar verdiği ve ölümlere neden olduğu, bölge halkı tarafından ifade edilmiştir. Bu durumun geçmişten bu güne yaşanmakta olduğu, tarihi hikâyelerle de desteklenerek anlatılmıştır. Bu konunun incelenerek, zararlı etkilerinin ortadan kaldırılması ve bölgenin bu durumunun turizme katkı sağlayabilmesi için Turizm Bakanlığı ya da ilgili kurumlarla işbirliğine geçilerek gerekli düzenlemelerin yapılması sağlanmalıdır.

VII.1.16 Turizmin Etkin Ve Kalıcı Büyümesi İçin Düşüncelerini Paylaşan Bir Bölge Sakini Söyle İfade Etmektedir:

Grup Turizminin Tamamen Bitirilmesi: Grup turizmi rekabet ve kalitesizliğe dönüşeceği (dönüştüğünden) hem işletmelerin gelir elde etmemesine, hem de devletin bu uygulamadan gelir elde etmediği gibi zarara uğramasına sebep olmaktadır. Ayrıca bu negatifliğin yanında gelen

turist, turizm amaçlarından olan eğlenme, görme ve öğrenme ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Örneğin bir tur otobüsü Pamukkale'nin hem tarihini hem de doğal güzelliği için ayırdığı sürenin üç katını yol güzergâhlarındaki satış reyonlarında geçirmektedir. Satış komisyonculuğunu yapan turist rehberlerinin eline bırakılan turizmin geleceği yoktur. İspanya yıllar önce grup turizmini yasakladı. Çünkü ülke kazanmıyor, turist bilgilenmiyor ve günden güne turist azalarak hizmet kalitesizleşiyordu. Şimdi İspanya'da ülkeye gelen turist havaalanında bir araç kiralyor, dolaşırken ihtiyaçlarını en doğal yerlerden karşılıyor. İspanyol halkıyla kaynaşiyor komisyoncuların asalaklığından da kurtuluyor ve İspanya'ya gelen her turist en az o ülkeye 3.000 Avro bırakırken bizim ülkemizde grup turizmi nedeniyle en çok 600 Avro bırakıyor. (Bunun içinde uçak + konaklama ve yeme içme de dâhil).

Pamukkale'nin turizminin gelişmesinin önündeki engeller: Turistlerin travertenlerde gezmesini, travertenler için zararlı diyen bir kuralın yürürlükte olmasıdır. Çünkü Pamukkale'de çıkan termal suyun, 1960'lı yıllardan beri ne ısısında (35.5cc) ne debisinde hiçbir değişiklik olmadığı gibi suyun özgül ağırlıklar sistemine göre 26⁰ dereceye düştüğünde ayrışma yaşıyor, kalsiyumunu bırakıyor. Eğer bu kalsiyum karıştırılmazsa yani insanların ayaklarıyla bulandırılmazsa olduğu yerde mil yığını olarak kalıyor ve akan kalsiyumunu bırakmış su da organikleşmeye müsait olarak aşağılarda kurbağa, sazlık ve yosunlaşmaya sebep oluyor. Hâlbuki Pamukkale'ye gelen turistler travertenlerin içinde dolaşsa hem Pamukkale'nin daha beyazlaşmasına yardımcı olacak hem de turistler için bulunmaz bir tatil eğlencesi olacaktır. Birde yıllardır dile getirdiğim kasabamızın Atatürk caddesine boşa tarlalara akan termal suyun direk caddeye salınmasını en fazla bir yıl içinde bu caddenin beyazlaşıp Pamukkale kasabasının içine kadar girmesine sebep olacak ve turistler geceleri de bu caddede dolaşacak hem kasabada çok turist olmasına, hem de geceleri yukarıya çıkamayan turistlerin kasabada vakit geçirmelerine neden olacak, kasaba da eski canlılığına kavuşmuş olacaktır.

VII.1.17 Bir başka bölge sakini ise Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi Sosyal Ekonomik araştırması kapsamında istekleri ve sorunlarını şöyle belirtmiştir:

- Pamukkale kasabasına mutlaka sıcak suyun getirilmesi ya da bulunduğu yerden sıcak suyun çıkartılması otel ve pansiyonları (Pamukkale kasabasını) termal su ile buluşturulması,
- İhaleye verilme aşamasına gelen Kür merkezinin acilen yapılması,
- Pamukkale travertenlerinin halkın dolaşımına açılması,
- Otoparkın acilen yapılması,
- Pamukkale çevresinde mağaranın ve Çal kazamındaki kısık kanyonun hizmete açılması,

- Pamukkale belediyesine ekonomik destek açısından, Pamukkale giriş kapılarında alınan ücretten alınan payın artırılması,
- İşletmecilere uzun vadeli, düşük faizli kredi verilmesi,
- Devlet kredi verirken belgeli işletmeler dışında belediye açma ruhsatlı yerlere de mutlaka kredi vermeli,
- Pamukkale kasabası ev, işyerleri, bahçe duvarları her şeyi ile Pamukkale travertenleri gibi beyaza boyanması,
- Aynı gün gelip giden günübirlik turizmin giderilmesi,
- Bitmiş olan dere projesinin hayata geçirilmesi (göz kirliliğinin giderilmesi),
- Pamukkale belediyesine devletin yardımcı olması halinde yol, kaldırım ve bahçe duvarları vs. gibi acil ihtiyaç duyulan yerlerin güzel bir şekilde yapılması (*dünyanın her yerinden insanların gelip gördüğü yer*),
- Pamukkale travertenlerinin aydınlatılması,
- ÖÇKK'nın beldemiz belediyesinin daha fazla hizmet edebilmesi için ekonomik yönden desteklenmesi,
- Sit alanlarının daraltılması,
- Mevcut yapılaşmanın, yoğunluğunun ve zemin, 2. kat, 3. kat önceden yapılan binalara ruhsat verilmesi ve otellerin Turizm Bakanlığında belgelendirilmesi.

VII.2 Konularına Göre Derinlemesine Görüşmelere İlişkin Genel Sonuçlar:

VII.2.1 Bölge turizmine ilişkin iyiye gidecek görüşünü ifade edenlerin gerekçeleri; düzenlemelerin devam ettiği, çevre korumaya önem verildiği, kaynaklarımızın kullanımı disipline edilmeye çalışıldığından, sıcak su gelirse şayet, sıcak su olduğu sürece iyiye gidecek, tanıtım artırılırsa, yeni yatırımlar, termal-sağlık turizmin geliştirilmesi ve eğer ÖÇK bölgesi iyi yönetilip, eğitim desteği sağlanırsa bölge turizminin iyiye gideceği düşünülmektedir.

VII.2.2 Değişen bir şey olmayacak diyenlerin gerekçeleri; İlgili birimlerce gerekli çaba gösterilmiyor. Gelen turistler de sınırlı alanlarda alışveriş yapıyor ya da çoğu kez hiç yapmıyor. Ucuz turist geliyor. Otellerde konaklayan turistlerin dışarıya çıkmaları engelleniyor, dolayısıyla beldeye yeterince katkı sağlamıyor. Yenilik yok, yıllardır aynı vb. görüşler.

VII.2.3 Kötüye gidecek diyenlerin gerekçeleri; Bölgedeki (Pamukkale) turizm anlayışı olumsuz etkiliyor. Bunun için köklü değişikliklere gidilmelidir. Yanlış uygulamalardan dolayı halk ekonomik açıdan zor durumda. Kaplıca turizmi olmamasından dolayı işletmeler verimli

çalışmıyor. Günübürlük turlar da turizmi olumsuz etkiliyor. Pamukkale'de işlerin kötüye gitmesi kırmızı suyun olmaması ve travertenlerin dolaşıma kapalı olması olumsuz etkilemektedir. Pamukkale'ye girişlerin ücretli olması, içeride herhangi bir tesisin olmamasından dolayı turist bir daha gelmiyor. Kür merkezinin olmaması.

Var olan kaynaklar hoyratça tüketilmeye devam edilirse ve kısa zaman içerisinde koruma önlemleri alınmazsa; özellikle Karahayıt açısından düşünürsek, turizm bitme noktasına gelebilir. Yasaklar, yeni önlemler turizmi engelliyor. Yatırım ve yönetim eksikliği gibi nedenlerden dolayı bölgede turizmin geleceği iyi görülmemektedir.

VII.3 ÖÇKK hakkında görüşler ve beklentiler:

- Çevreyi koruma, güzelleştirme ve kültürel değerleri yaşatma
- Temizlik ve çevre düzenlemesi
- Yeşili, doğayı korumak
- Korumaya alınmış tarihi ve doğal sit alanları
- 18. Madde uygulaması
- Ekonominin canlanması, soğuk ve sıcak suyun gelmesi
- Aşırı korumacılık; koruma ve kullanma dengesi yok. Koruyarak kullanma mutlaka olmalı
- Atık su parası ile ÖÇKK hakkında bilgi edinildi
- İcraat olmadığı için ne anlama geldiği bilinmiyor

VII.4 Gelecekte bölgenin ekonomik olarak gelişme göstereceği alanlar ve düşünceler:

- Sağlık turizmi
- Pansiyonculuk
- Termal turizm
- Sıcak su ile seracılık
- Organik tarım
- Tarım, hayvancılık, meyvecilik
- Bölgeye gelen turistlerin haftalık konaklaması sağlanmalı
- Bölgenin özelliklerine yönelik genel eğitimler düzenlenmeli
- İşletmecilik yapan tüm sektörlerde uygun eğitim programları düzenlenerek daha profesyonelce işletmecilik yapılması sağlanmalı
- Turizm sektörünü dolayısıyla bölge ekonomisini kalkınması için Pamukkale travertenlerinin halkın dolaşımına açılması

VII.5 Bölgeye ilişkin önerilen düzenlemeler:

- İşletmelerde yatak başına ödenen atık su bedeli düşürülmeli (Halen 8 YTL ödenmektedir)
- Belediyenin daha düzenli çalışmalı
- Çevre ve yol düzeni
- Bölgede gece geç saatlerde hayat duruyor. Bu konuda düzenlemeler yapılmalı
- Şehre giriş çıkışların kontrol altına alınmalı
- Güvenlik tedbirleri artırılmalı
- ÖÇK bölgesinde halka zarar vermeyecek şekilde önlemler alınmalı
- Her şey sil baştan düzenlenmeli
- İdari yetersizlik
- Planlı yapılaşma ile ilgili düzenlemeler
- Sağlık Ocağı 24 saat hizmet vermeli
- Sıcak su sondaj hakkı verilmeli
- Sıcak su yasası çıkarılmalı
- Yerel yönetim yetkilendirilmeli
- Yüksek Anıtlar Kurulu yetkilerine ilişkin düzenlemeler getirilmeli
- ÖÇKK mevcut haliyle uygulamada bazı sıkıntılar oluşturmakta olup, kolaylık getiriciliği ön plana çıkarılmalıdır.

VII.6 Köylere ilişkin gelir artışının sağlanması ve daha iyi bir hayata kavuşmak için beklentiler:

- Maddi destek
- Bölgedeki ekonominin canlanması
- Bölgeye yeni iş alanları açılması, istihdam alanlarının gelişmesi
- Bürokratik engellerin kaldırılması
- Hayvancılığın desteklenmesi
- Seracılığın desteklenmesi ve turizm sektörünün gelişmesi
- Mahsulün devlet tarafından desteklenmesi
- Sağlık ve ekonomi
- Termal suyun, sıcak suyun gelmesi
- Soğutmalı süt tankı ihtiyacının giderilmesi
- Sulama suyu
- Tarımsal desteklerin artırılması
- Yatırımların artırılması, teşvik edilmesi ve kredi desteği sağlanması

VII.7 Turistlerin olumsuz görüŖlerinin gerekçeleri, genel düşünce ve önerileri:

- Belediye hizmetleri yetersiz.
- Çok yönlü alışveriş merkezlerinin olmayışı.
- Fiyatlar kısmen pahalı. Odada TV ve klima yok. Buna rağmen ücret diğeri pansiyonlarla aynı.
- Otelin içinde saat yok
- Konaklama tesisleri yetersiz
- Karahayıt'ta sebze ve meyve az
- Sosyal alanlar, spor merkezi, park vb. alanlar geliştirilmeli
- Süper marketin olmaması
- Tanıtım eksikliği ve ilgisizlik var
- Kültürel değerler daha iyi korunmalı
- Temizliğe ve hijyene daha çok dikkat edilmeli
- Bölgede ışıklandırma yetersiz kalmakta, Pamukkale geceleri karanlık oluyor
- Yollar iyi değil. Şehir içi yağmurda çamur oluyor.
- Yaşlılara tatil desteği ve ulaşım kolaylığı sağlanmalı
- Kalış süresi için maddi durumun belirleyici oluyor
- Yiyecek ihtiyacının kendi imkânlarıyla gideriliyor olması
- Karahayıt çarşı merkezi ve caddeler çok temiz. Sigara izmariti dahi bulmak zor. Ancak Pamukkale yeterince temiz değil.
- Denizli'nin simgesi Horoz otelin girişinde yer verilebilir
- Sosyal alanlar yetersiz, özellikle çocuklara uygun oyun yerleri, park vs. eksik
- Karahayıt'tan çok memnun kalındı, esnaf ve pansiyoncular ilgi gösteriyorlar
- Romatizma ve kireçlenme rahatsızlığı için kalış süresi en az 10 gün olmalı
- Karahayıt insanları her konuda olumlu; 30 sene önceki Bodrum gibi insanları misafirperver ve yardımsever. Bunun devamı beklenmektedir.
- Travertenlere su verilmesi
- Denizli'den Pamukkale ve Karahayıt'a her 10-15 dakikada bir servisle ulaşım sağlanırken, il dışından gelişlerde kısmen sorun oluyor
- Bölgenin hem gezi hem de sağlık amacıyla ziyareti tercih ediliyor
- Pamukkale sit alanı içerisinde teleferik yapılmalı, yürüme çok zor oluyor
- Tanıtım eksikliği giderilmeli ve kültürel değerler daha iyi korunmalı